

veg. Gloss.). També figuradament per 'aliar': «Ella soldà's / ab un damnat / apostatat, / a Déu rebel, / lançat del cel, / superbiós / ---», JRoig (*Spill*, 10365). No m'és conegut d'enloc més l'ús intr. que n'observem en un passatge de StVicentF: «quan lo vidre és trenquat, no pot soldar» (*Serm.* I, 286.1). «Del qual vidre fa --- vexells, los quals --- son pus soldats e pus units que ---», *Contempl.* de Llull (III, 127).

«Soldar: / solido, consoldo / s. ligant: committo / ab plom metall y altra cosa / soldar-se la nafra ---», Busa-N.; el pas de o → a que hem vist en el Ross. es repeteix avui en la pron. vulgar mall. *saldá* (BDLC VII, 154, 161), si bé no és pas segur que hi hagi nexa directe, i menys amb l'it. *saldare* (1529, Pistoia, Rohlf's, *It. Gr.* II, 342), que té explicació partint de condicions dial. italianes (*Top. Hesp.* II, 17, i veg. SALDAR, DCEC/DECH); de l'it. és manlleu comercial el cat. *saldar* [Belv.] i *saldo* [id.], i també deu ser ocasional italianisme cavalleresc *saldes armes* en Rois de Corella (s. v. *salt*, forma inexistent, en el DAG.). *Soldador*: es tri: «un soldador, una esta<n>yera, una loça de coure per fondre lo plom e l'estany, a obs d'adobar les vidrieres» Girona 1386 (7è. *Congr. Hi. Cor. Ar.*, 569); oficial: «soldador: ferruminator, consolidator», OPou (*ThPu.*, 164, DTo. 1647). *Soldadura* [s. ab plom ---, soldadura o tancament de nafra, Busa-N.; DTo. 1647]. *Soldatge*. *Dessoldadura*. *Entresoldar-se*. *Insoldable*. *Ressoldar*.

Del II. *solidus* adj., com a mot savi, es prengué *sòlid*: «en la aygua --- se engendra glaç, qui és cors *sòlit* ---», Llull (*Merav.* IV, § 6, Ag. I, 136, cita plena a GLAÇ; -ido, Lacav., DTo. 1757); *sòlidament* adv. [Lacav.], que en temps arcaic s'havia usat en forma popular *soldament* 'en forma solidària': «relinquo quoque Gombaldo de Uluğa kastellum de Conesa --- et R. de Timor habeat kastellum --- cum 2 partibus mee dominicature --- *soldament*» a. 1167 (*Cart. de Poblet*, § 234, 141.51); *soldança*, *soliditat* [Lacav.] més aviat *solidesa* [Lab.]; *solidar* adj. 'solidari' [Belvitges].

Fou substituït per *solidari* [1868, SLitCosta: «que té participació idèntica ab altres; que --- és ab altres responsable de colcom»]; *solidaritat* [«responsabilitat in *solidum*, aquella que recau en tots y cada u», Lab. 1888, bona definició potser no sense influència històrica: *Solidaritat Catalana*, 1906; els castellans rebutjaven el mot com a neologisme impur, Baralt, 1874, insistint que calia dir *mancomunidad*: casualitat històrica també?]; *solidàriament* [Lab. 1888]; *solidaritzar*, -itzar-se [Vogel, 1911, i crec ja en alguna ed. tardana del Lab.]; *solidarització*. *Insolidaritat*. *Solidativament*. +*Solidisme*, -ista [Lab. 1840, p. 1037]. *Solidificar* [Lab. 1840, p. 1037]; *solidificable*, -icació. Per a *home soliu*, que no sembla pas venir d'aquí, veg. SOL.

+*Assoldejar* 'llogar (combatents)': «la gent que's combatia no era *asoldejada*, la qual combatés per avarícia del diner», AntCanals (*Scipió*, NCL., 74). *Capsou* (-us pl., 1569, BSAL VII, 66b), com l'arag. *capsueldo*, DECH v, 326.1.

Consolidar [1695, dicc. Lacavalleria], pres del II. *consolidare* id. Antigament s'havia dit *consoldar* amb el sentit de 'soldar' i sembla que també en el d'assenotar': «*consauda* l'ànima», «*consalda* les mols coses per fortesa», *VidesR*, 270r2 (trad. *consolidat* 850, *consolidat mollia* 332.34); *consoldar* 37v1, *consolada* P, 65r2, n. 128, = *consaubuda e consaudada*, B, trad. «mens mea super petram *solidata* est» 170.26, cf. ross. *causols*, *cosols* 'fonaments' (que explico altrament a II, 794b26-795a33, i en forma potser preferible, però no voldria decidir definitivament). V., encara, *VidesR* III, s. v. «Les dos parts, axí ligades, ab lo bitum de gràcia: après, per peccat lo bitum se parteix, fa's dos parts, mas encara se pot *consoldar*» 'soldar-se' StVicentF (*Quar.*, 118.116). *Consolidació* [Lacav.], *consolidador*, -idant, -lidament, -lidable, -lidatiu.

D'aquest verb deriva CONSÓLIDA (o *solida*), nom de planta, denominació deguda a l'ús que se'n feia per curar ferides: «*consolva*: symphitum ---», OPou (*Th. Pu.*, 49); DTo. 1647, Belv. etc.: forma molt estesa fins avui, que he sentit a diversos indrets: ha donat nom a la *Roca de la Consolva*, cim important de les Guílleries, damunt i al S. d'Espinelves (ja en la guia Osona, c. 1880), que en el poble mateix m'explicaven «perquè hi cullen *kunsólbə*: és una herba apinyocada que es fa en els esqueis» (1935); a part de la forma més sàvia *consolda*, se'n senten d'altres: *consolta* cerd. (vora Lles hi ha la *Font de les kunsóltas*, 1935), que és també la del Maestr. (GaGirona, *Vocab.*, p. 166) i Val. [«*consòlta*: consuelda», Lamarca, 1842]; en els Pir. centrals *consola* (cf. supra *consolar* variant ross. de *consoldar*): Vall d'Àneu (C. Pol, «*consola*: especie de yerba grasa», p. 15); alt-arag. *konsyèla*, on també es troba com a nom d'indrets roquers: *Peña la Consuela* damunt Plan de Gistau, *El Ujero la Consuela*, nom d'un avenc a Saravillo, a la sortida de la mateixa vall (1965). Séguy (*Plantes Pyr.*), ultra *kunsúdo* de la vall de Luixon, evident francesisme, per al *Symphytum officinale*, fr. *consoude* (§ 211), porta *kunsòlo* per a la *Saxifraga longifolia*, només a Gavarnia (§ 142).

Per als noms en castellà i gallego-portuguès veg. DECH v, 326a44-54; port. *solda*, cast. *suelda* [Nebr. Hisp.-Lat. m-6-v], que ja apareix c. 1400 en la trad. de Livro de Falcoaria de P. Menino: «non le des de comer salvo vianda picada, e dale de comer de la *suelda* que dicho he en los otros capítulos» (amb traducció i etimologia falses de Tilander, RFE XXIII, 274); *suelda-consuelda* en els Andes argentins («scola de caballo, yerba del platero, chicote de fraile, equisetum arvense», Chaca, *Hist. de Tupungato*, 94); mossàr. *soldáyyra* en Abenbeklariš (Simonet, *Glos.*, p. 605; MzPi., *Orig.*, 2, 101, n. 2). Spitzer (*ARom.* XXIII, 92, n. 2) cita *consoude* o *console* a l'Anjou, i per a la nostra -v- pensa en una ben problemàtica explicació fonètica (comparant amb *pèrdua*/PERDITA, que no hi tindrà res a veure); no sé tampoc si s'hi pot relacionar un *espalva* amb sentit semblant a *pàllida* que he vist en VRom. III, i m'inclino a creure que és degut a una contaminació: *herba* (en *mala herba*, *te d'herba* etc. o *herba arvi*)? SOLVÈRE per les begudes dissoltes que es fan